nový clus

Mesačník občanov Veľkého Kýža číslo 1. rok 2017 ročník XXII.

SPOLOČNÉ SÁNKOVAČKY

Po dvoch zimách sme sa spolu s deťmi veľmi potešili, keď po mrazoch „nasucho" nasnežilo. Preto sme hneď prvý zasnežený víkend obnovili tradíciu a na sobotu 7.1. pozvali malých i veľkých na spoločnú sánkovačku do Peťovej. No okrem snehu prišla aj zima zimúca, a tak sa nás na kopci stretlo asi tridsať. No chlad deťom a ani rodičom neprekážal a vysánkovali sme sa dosýta. Keďže zima nás svojou prítomnosťou tešila aj nasledujúci týždeň a dokonca aj trošku nasnežilo, rozhodli sme sa zorganizovať ďalšiu sánkovačku tento krát v nedeľu 15.januára. Zima trošku poľavila, slniečko krásne svietilo a sánkovačku si užívali deti, ich rodičia a aj starí rodičia. Tešíme sa, že naše pozvanie na sánkovačku prijalo približne sedemdesiat ľudí. A už teraz sa tešíme na ďalšie spoločne strávené chvíle.

Mgr. Zuzana Dolná
predseda OZ TU ŽIJEME

SILVESTER A NOVÝ ROK

Silvester je mužské krstné meno. Pochádza z latinského slova *silvestris* s významom „lesný", teda „muž z lesa". Meniny na Slovensku má 31.decembra, pretože 31. decembra 335 zomrel pápež Silvester I. a tento deň je venovaný jeho pamiatke.

Silvestrovské oslavy sú oslavy Nového roku, konajúce sa v posledný deň roka Gregoriánskeho kalendára, 31. decembra na Silvestra. Historicky prvé oslavy nového roku zaznamenali v Mezopotámii roku 2000 pred naším letopočtom, kde ho vítali v polovici marca, v čase jarnej rovnodennosti a Gréci začínali písať nový kalendár v deň zimného slnovratu. Július Cézar v roku 46 pred naším letopočtom zaviedol nový, tzv. Juliánsky kalendár, v ktorom rímsky panovník ustanovil 1. január prvým dňom nového roka.

Poslednému dňu v roku sa kedysi hovorilo aj „starý rok". V minulosti sa v podvečer na Silvestra schádzali veriaci v kostole, aby sa na svätej omši poďakovali Bohu za uplynulý rok. Večer sa zvyčajne konala veselica. Táto tradícia sa začala až po 2. svetovej vojne, pretože dovtedy boli zábavy až do Troch kráľov zakázané. Na Silvestra sa pripravovala takmer rovnaká večera ako na Štedrý deň, len s tým rozdielom, že sa mohlo jesť aj mäso. Aj na stole bol rovnaký obrus, ale aj chlieb. Atmosféru večera posledného dňa v roku už v minulosti dotvárali mládenci streľbou a práskaním bičom. Obvyklé bolo tiež obradné umývanie a preobliekanie sa do čistých šiat.

(Pokračovanie na str. č. 3)

■ *Dobrá nálada srší aj z tejto snímky...* *Foto - Ján Šuster*

FATIMSKÉ ZJAVENIA

V pastierskom liste našich otcov biskupov na Nový rok sme počuli, že celý rok 2017 je pamätným rokom storočnice fatimských zjavení Panny Márie. Stručne nám pripomenuli, čo sa stalo pred sto rokmi neďaleko malého portugalského mestečka Fatima. Je vhodné a aktuálne, aby sme sa podrobnejšie oboznámili s udalosťami, cez ktoré aj nám Panna Mária zanechala svoj odkaz.
Prvý raz sa Panna Mária zjavila v nedeľu 13.mája 1917 trom deťom: Lucia mala 10 rokov, František mal 9 rokov a Hyacinta mala 7 rokov. Tak ako zvyčajne, tieto tri deti šli pásť ovečky na pašu do malebného údolia Cova da Iria. Luciini rodičia tam vlastnili kúsok neobrobenej zeme, kde rástla len tráva a zopár skalných dubov. Deti boli nevinné ako anjeli. Nevedeli čítať ani písať. Len Lucia už bola na prvom sv. prijímaní. Popri pasení ovečiek sa hrávali. Na poludnie prerušili svoje hry a modlievali sa ruženec. Tak to bolo aj v tú nedeľu. Po modlitbe sa začali znovu hrať. Chceli si tam postaviť akýsi domček. Z hry ich vyrušil náhly blesk. Pozreli sa na oblohu. Nikde ani obláčika, slnko jasne svietilo. Naľakali sa, že sa blíži búrka. Preto zohnali ovečky a ponáhľali sa s nimi domov.
O chvíľu sa znovu zablysklo, ešte jasnejšie než prvý raz. Zastavili sa. Nevedeli, čo majú robiť. V celom tele cítili akúsi neznámu hrôzu. Všetci traja sa pozreli napravo. Na nízkom dube zbadali prekrásnu paniu.

(Pokračovanie na str. č. 2)

Blahoželáme

V mesiaci **január 2017** oslávili svoje jubileum títo naši spoluobčania:

Alena Adamusová	Kl. Hradište 148	**50 rokov**
Mgr. Marta Najmanová	Klíž 210	**60 rokov**
Ľubomíra Stančeková	Klíž 44	**60 rokov**
Magdaléna Stupková	Klíž 94	**70 rokov**

Z najstaršej generácie oslávili svoje jubileum títo naši spoluobčania:

Rudolf Dostál	Klíž 199	**82 rokov**
Emil Marko	Klíž 189	**89 rokov**
Jozef Kňaze	Kl. Hradište 80	**90 rokov**

Oslávencom srdečne blahoželáme a prajeme im predovšetkým pevné zdravie, Božie požehnanie a spokojnosť v kruhu svojich najbližších.

Redakcia Nového Clusu
a pracovníci obecného úradu

✞ OPUSTILI NÁS ✞

Pavol Čerman *** 2.1.1959** **† 20.1.2017**
Irena Dobiašová, rod. Švecová
***31.1.1933** **†23.1.2017**

POĎAKOVANIE

Úprimne ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom, susedom, bývalým spolužiačkam a spolužiakom, bývalým kolegom, turistom a známym, ktorí na poslednej ceste vyprevadili nášho brata a otca

Karola Juričeka
z Ješkovej Vsi
ktorý nás navždy opustil 13. januára vo veku nedožitých 61 rokov. Ďakujeme všetkým za prejavy sústrasti a kvetinové dary, ktorými ste sa snažili zmierniť náš veľký žiaľ.

Smútiaca rodina

POĎAKOVANIE

Odchádzam za svetlom,
kdesi v diaľke splyniem s ním.
Tým, ktorých milujem,
na cestu posvietim.

Dňa 23.1.2017 nás vo veku nedožitých 84 rokov opustila naša mamička, babka a svokra

Irena Dobiašová

Touto cestou by sme chceli vyjadriť vďaku všetkým, ktorí ju sprevádzali na poslednej ceste do večnosti. Ďakujeme za modlitby, prejavy sústrasti a kvetinové dary.

SPOMIENKA

Spomienky na Teba nám nezoberie čas
a všetko krásne zostane navždy v nás.

Dňa 25.januára 2017 uplynulo 14 rokov, čo nás navždy opustila naša mama, starká a prastarká

Paulína Stančeková

S láskou a úctou spomínajú dcéry Klaudia a Mária, syn Dušan s rodinami.

FATIMSKÉ ZJAVENIA

(Dokončenie zo str. č. 1)

Bola samá žiara, samý jas, leskla sa ako slnko. Jej nohy sa sotva dotýkali lístia stromu. Deti sa ešte viac preľakli a chceli ujsť. No Zjavenie im tak milo a láskavo pokývlo, že zostali. Prekrásna pani ich ubezpečila, že sa nemusia báť, nič sa im nestane. Deti boli očarené jej milotou a krásou, nevedeli sa na ňu dosť vynadívať. Jej odev bol biely ako sneh, na krku mala zlatú stuhu. Zlatá výšivka lemovala biely plášť, ktorý jej zakrýval hlavu aj celé telo. Ruky mala zložené ako pri modlitbe. Držala v nich ruženec z veľkých bielych zrniek so strieborným krížikom. Z jej tváre vyžarovala jemná láska, ale aj smútok.

Len Lucia sa odvážila pustiť sa s ňou do rozhovoru. Deti sa dozvedeli, že tá prekrásna Pani prichádza z neba. Ubezpečila ich, že všetci traja sa dostanú do neba. Potom sa ich priamo opýtala: „Chcete ochotne prinášať obety Pánu Ježišovi? Chcete radi prijímať súženia ako náhradu za toľké hriechy, ktorými ľudia urážajú Pána Boha? Chcete sa obetovať za obrátenie hriešnikov a na zmierenie za všetky urážky nepoškvrneného srdca Panny Márie?" Po súhlasnej detskej odpovedi sa nebeská Pani potešila a s materinskou nežnosťou ich upozornila: „Budete veľa trpieť, ale Božia milosť bude s vami a bude vás posilňovať." Po týchto slovách vystrela svoje ruky k deťom ako kňaz pri svätej omši. Na omilostené deti vyžiarila lúče tajomného prenikavého svetla.

Toto svetlo neskôr Lucia opísala takto: „Vniklo až do hlbín našej duše a videli sme sa v Bohu jasnejšie, než sa môžeme vidieť v najčistejšom zrkadle. Strhnutí neodolateľnou silou sme padli na kolená a opakovali sme slová: Najsvätejšia Trojica, klaniame sa ti. Bože, milujeme ťa!"

O chvíľu Zjavenie odporúčalo pastierikom: „Každý deň sa pobožne modlievajte ruženec, aby ste svetu vyprosili pokoj." Po tomto odporúčaní sa Pani vzďaľovala smerom na východ bez toho, že by hýbala nohami, kým nezmizla v slnečných lúčoch.

Posolstvo Panny Márie Fatimskej je plné materinskej lásky. Ukazuje ľudstvu cestu, ako kráčať k svätosti. Jedinou cestou k morálnej náprave je pokánie.

(Pokračovanie v budúcom čísle.)

Mons. Anton Kováčik, správca farnosti

SPOMIENKY NA SPOLUŽIAKA KAROLA

Začieram do spomienok, a musím ísť do ďalekej minulosti, keď ešte sme mali nadšenie a radosť. Boli to časy mladosti, aj časy veselosti. Všetky tieto chvíle nám humorom Karol spríjemňoval. A ten bol jedinečný, trefný, ale neurážlivý. Mal slobodného ducha a voľnosť myšlienok. Vzácne boli spoločné chvíle v starej škole v Ješkovej Vsi, zväzácke brigády, nácviky programov poetického divadla, ktoré vtedy viedla Mgr. Marienka Spišiaková-Zajacová, ale aj iné užitočné zábavy.

■ *Karol ako jeden z účinkujúcich poetického divadla v čase svojej mladosti.*

Každú činnosť a aj nejednu svadbu zaznamenal svojím skoro profesionálnym fotografickým umením. Výnimočné záľuby, ako parašutizmus boli korením jeho života. Pomoc všetkým kamarátom a rodine na stavbách si pokladal za svoju povinnosť. Bol osem rokov (2009-2016) členom Klubu Slovenských turistov v našej obci, kde ochotne pomáhal, zvlášť pri podujatí Celoslovenského stretnutia čitateľov časopisu Krásy Slovenska v roku 2013.

V októbri náš spolužiak Karol nás na našej stretávke 60- ročných, už nerozveseľoval. Jeho cesta sa blížila ku koncu. Sila a chuť žiť ho žiaľ opustila. Už dávno.

Pre pamiatku a spomienku uvediem kúsok z verša od Rabindrátha Thákura, ktoré Karol Juríček, recitoval.

Spomínam si, ako som raz v detstve púšťal papierový čln
bol daždivý júlový deň, bol som sám a šťastný zo svojej hry.
Púšťal som svoj papierový čln v jarčeku,
odrazu búrlivé mraky zhustli, vetry zaduli a dážď sa hnal v prúdoch.
Prihnali sa jarky špinavej vody a potopili mi čln....

Zbohom Karol, Tvoj čln doplával. Odpočívaj v pokoji.

Za všetkých kamarátov a spolužiakov Anna Dobiašová

SME PÚTNIKMI NA CESTE

Sme na prahu nového roka. Táto skutočnosť nám pripomína, že po ceste života ideme neustále vpred. Naša Zem má svoje prísne zákony, podľa ktorých koná svoju púť vesmírom. Rok ide za rokom a my v tých rokoch tiež putujeme. Sme povolaní konať svoju životnú cestu a riadiť sa mravnými zákonmi, aby sme dosiahli svoj cieľ.

Starý a nový rok sú na rozhraní udalostí, ktoré súvisia s naším životom, s tým, čo máme, čo chceme nadobudnúť, v akých pomeroch žijeme a čo po sebe zanecháme. Prítomná doba volá po pokoji vo vlastnom vnútri, po pokoji vo svete, medzi národmi. Šťastie jednotlivca, rodín a celej ľudskej spoločnosti sa môže vytvárať iba v láske, pokoji a usilovnej práci. Na začiatku roka si ľudia prajú zdravie, šťastie, lásku, stále zamestnanie. Sľubmi, ktoré si dávame na začiatku roka však nič nedosiahneme. Aby sme mohli niečo dosiahnuť, želania nestačia – skutky sú to, čo sa naozaj „počíta". Preto je dôležité, aby sme všetko, čo robíme, robili spravodlivo, čestne a dôkladne.

Zo starého roka do nového môžeme vojsť rozličnými dverami. Jeden vchod je vyzdobený rôznymi zvykmi a poverami. Okolo ďalšieho

(Pokračovanie na str. č. 3)

SILVESTER A NOVÝ ROK

(Dokončenie zo str. č. 1)

V silvestrovskom období sa konali zakáľačky, ktoré boli sviatkom celej rodiny. Zvykli sa plánovať svadby a žilo sa už očakávaním príchodu fašiangov. Zimné zvyky a tradície na Silvestra a Nový rok sa líšili podľa regiónov a charakterizovali vtedajší život a dobu.

Podľa našich predkov mali novoročné obrady a rituály odhaľovať budúcnosť, chrániť od pohrôm, prispieť k blahobytu a priniesť šťastie. Na Slovensku sa doteraz udržiava stará povera, že šťastie prináša prasiatko a preto sa na novoročnom stole nesmie objaviť ani hus či bažant, teda hydina, ktorá lieta, pretože v novom roku by sa rozletel aj všetok majetok. Zato nesmie chýbať bravčové mäso, alebo pre istotu pečené malé prasiatko.

Podávala sa aj šošovica a jedlá s makom, pretože symbolizovali peniaze. Na Nový rok, 1. januára sa v minulosti tradovalo, aby si ľudia zabezpečili bohatstvo, prosperitu a úrodu, platil zákaz vstupu ženy ako prvej do domu. Nič dobrého neveštil ani príchod starého chlapa oblečeného v kožuchu. V každom dome však boli vítaní malí chlapci – vinšovníci. Ak do domu prišiel niekto cudzí, nesmel mať prázdne ruky a priniesť aspoň koláče, resp. i peniaze, čo znamenalo, že prináša hojnosť a nie škodu.

Poďme ale z histórie do našej súčasnosti. Musíme skonštatovať, že vychádza a nadväzuje na minulosť. Aj teraz sa schádzame na Silvestra v podvečer na ďakovnej pobožnosti, večeriame podobne ako na štedrý večer a potom nasleduje zábava. Jedni si ju užili pri televíznej obrazovke, ďalší s priateľmi na chate, iní sa prišli zabaviť do kultúrneho domu. Obecný úrad pripravil aj tentoraz Silvestrovskú zábavu pre svojich občanov a pozvanie prijalo a zabaviť sa prišlo 110 ľudí všetkých vekových kategórií. Starostka Ing. Tatiana Sasková ich srdečne privítala a popriala im veselú zábavu. Do tanca hrala skupina SHAKERS LIVE BAND, ktorá mala v repertoári všetky tanečné žánre, takže na parkete sa vystriedali postupne všetci hostia a svoje nohy veru nešetrili. Pripravená bola a vhod padla aj chutná kapustnica. Polnocou sme sa prehupli do nového roka, ktorý sme privítali slávnostným prípitkom. Predniesla ho starostka obce. Zaželala všetkým zdravie, šťastie a spokojnosť v rodinách. Nasledovali vzájomné vinše a priania medzi hosťami a vonku už tradične burácal bohatý ohňostroj, ktorý neodmysliteľne patrí k oslavám príchodu nového roka. Zábava pokračovala aj po polnoci a spestrením určite bola aj očakávaná a obľúbená tombola. Všetko má svoj začiatok aj koniec. Aj táto zábava sa pomaly chýlila ku koncu a nad ránom sálu opúšťali poslední spokojní hostia.

Ing. Zuzana Holáková

SPOMIENKY NA „DUCHA“ VIANOC

Bol deň pred vianočnými sviatkami. Práve som čítala Nový Clus, keď pri dverách niekto zazvonil. Otvorím a tam priateľka Margarétka. Hneď sa ma spýtala, či máme vianočný stromček. „Áno dostala som „živý“ stromček od Danky.“ „Poď pozrieť!“ Pozvala som ju dnu. Stromček sa jej páčil a ona tichučko položila darčeky a na stôl koláčiky. To som nečakala. Ale aj Margarétka bola prekvapená. Na stole boli roztvorené noviny, kde sa písalo o Anne – jej sestre. Zostali sme smutné a aby sme sa nerozplakali, že Anne je tak ďaleko od domova, začala som jej rozprávať zážitok predošlého dňa.

Agentúra mesta Partizánske ma ako ľudovú remeselníčku pozvala na vianočné trhy. Deň bol dosť mrazivý, ale ja mám rada tú chvíľu, keď sa rozsvieti výzdoba námestia a vystupujúce súbory svojim spevom umocňujú atmosféru Vianoc. Z tichého zamyslenia ma vyrušilo malé tmavooké dievčatko. Začalo si vyberať slamené ozdoby. „To si dáš na stromček?“ spýtala som sa. Zavrtela hlávkou, že nie, že vraj to budú darčeky pre kamarátky. „No keď tak pamätáš na druhých,“ hovorím jej, „tak tu máš darček odo mňa.“ Podala som jej pre radosť malého anjelika. Aká som bola na druhý deň prekvapená, keď pred stánkom zastalo znovu to dievčatko, ale aj spolu s rodičmi. Jej mamička mi povedala: „Naša Ľubka Vám chce niečo dať.“ Zostala som v nemom úžase. Malá rúčka Ľubky mi podala výkres a na ňom bol nakreslený anjel. A nielen to. Podala mi ešte dve maličké čiapočky z bavlniek. Poďakovala som sa a s prianím krásnych sviatkov sme sa rozlúčili.

Keď som tento príbeh rozprávala svojim vnúčatám, tak aj dcéra si spomenula na jeden.

Čakala na rýchlik v Novom Meste n. Váhom. Vlak meškal a na stanici už stálo dosť netrpezlivých cestujúcich. Konečne sa dočkali. Nastala trma-vrma, ako to už zvyčajne býva. Vtom sa z okna vlaku vystrčila rúčka so svetielkom a ozvalo sa: „Kde sú naši?“ Celú situáciu začala dcéra chápať, až keď od budovy stanice, smerom k vozňu utekali skauti. Z vozňa zoskočila dievčina so svetlom a sprievodom. Cestujúci medzitým nastúpili a výpravca nedočkavo hľadel ku skupinke, ktorá sa snažila odovzdať betlehemské svetlo. Nešlo to tak rýchlo, ale podarilo sa. Naskočili späť do vozňa, nežná rúčka so svetlom zakývala a výpravca mohol zapískať na odchod. Dcéra mi povedala, že práve vtedy si uvedomila, ako sa jej dotkol „duch Vianoc.“

Margarétka, dcéra aj ja sme pochopili, že Vianoce sú pre nás pozastavením sa a odovzdaním, že sú časom hlbšieho zamyslenia a precítenia. Nech nám to čaro nezovšednie! Neprestaňme snívať a túžiť po niečom, čo si v obchode nekúpime. Napríklad väčšiu všímavosť, súcit, lásku a úctu. Možno práve to môže byť tým najtúžobnejším darčekom. Ďakujem všetkým, ktorí si všimli, že som.

Emília Hudoková

SME PÚTNIKMI NA CESTE

(Dokončenie zo str. č. 2)

je veľa intríg, zla, nepokoja, pýchy a závisti. No jeden vchod je podopretý dvoma knihami. Jedna kniha starého roka sa zatvára a tá druhá – s novými a čistými stranami, ktorú naplníme svojimi skutkami – tá sa práve otvára. Odišiel rok. Čo prinesie ten nový nám? A čo dáme svojim blízkym v roku 2017 my? Sme pútnikmi. Sme a nimi zostaneme, budú nimi aj tí, čo prídu po nás. Nech je naším želaním, aby cesta, po ktorej kráčame aj v tomto roku bola šťastnou, požehnanou a pokojnou.

Anna Kňazeová

Udalosti, Postrehy a Novinky v skratke

❍ **V našej farnosti deti každoročne oslavujú narodeniny malého Ježiška. Stala sa z toho nádherná tradícia, tešia sa na ňu veľkí i malí. Koná sa vždy 25.decembra pod názvom Jasličková pobožnosť. Aj tento rok pod vedením Mgr. Zuzany Dolnej deti recitovali básničky, spievali koledy a hrali príbeh svätej noci, ktorá už cez dvetisíc rokov rezonuje v našich srdciach.**

❍ Krátko pred koncom minulého roka – 29.decembra – Pavol Hlaváček už tradične zorganizoval brigádu na Michalovom vrchu. Celkovo jej 11 účastníkov chystalo drevo a čistili priestory okolo posedenia a ohniska, aby tak spríjemnili chvíle všetkým, ktorí na toto nepochybne najnavštevovanejšie miesto našich hôr prídu v medzisviatočnom a novoročnom období. Po skončení brigády boli pozrieť novú strechu na kaplnke na Vrchhore. Cestou do dediny stretli dvoch pánov z Veľkých Uheriec. Jedným z nich bola významná osobnosť regionálnej turistiky Ing. Anton Krištien!

❍ **Stretnutie honcov 3. januára bolo akýmsi vyústením série poľovačiek, ktoré u nás prebehli. Nezastupiteľné miesto týchto ľudí na nich nie po prvýkrát ocenili členovia PZ Vrch hora, keď im prispeli na pohostenie, ktoré sa konalo v hasičskom klube.**

❍ Arktická zima, ktorá prišla v prvý januárový týždeň priniesla mínusové teploty na ktoré sa tu v klížskej doline skoro už nepamätáme. V noci z piatka 6. na sobotu 7. januára klesli teploty na mínus 21 stupňov celzia. Hladina jazera Lázeň zamrzla(!). To je vskutku zriedkavý úkaz hodný zaznamenania aj v našich novinách..

❍ **Veľkú svätú omšu v druhú januárovú nedeľu na konci vianočného obdobia obohatili svojimi piesňami speváčky zo súboru Chor de Clus.**

❍ Katolícke noviny vo svojom treťom tohtoročnom čísle priniesli, okrem iného, správu o návšteve ich šéfredaktora v Bojnej. Sprevádzal ho náš rodák a tamojší správca farnosti vdp. Mons. Peter Paliatka. Noviny citujú niekoľko jeho vyjadrení k životu farnosti a tiež k nálezisku Valy.

❍ **Sobota 21. januára patrila hráčom – hokejistom JKHL a ich partnerom a priateľom, ktorí sa v sále KD v Ješkovej Vsi stretli a bavili mimo ľadu - pri hudbe. Pre hráčov nachystal prekvapenie Ladislav Káčer, ktorý im dal urobiť klubové šiltovky s číslom a menom.**

❍ V Bošanoch na zamrznutom ihrisku v centre obce odohrali v pondelok 23.januára ďalší zo zápasov Winter classic, teda presnejšie hokejový zápas pod holým nebom. Proti domácim sa tentoraz postavili hráči z JKHL (Ješkoviansko-Klížskej hokejovej ligy). Domácim nedali najmenšiu šancu keď zvíťazili v pomere 21 : 7. Kvôli menšiemu ihrisku sa hralo 4 plus 1. Zostava: v bráne S. Holák, J. Najman ml., M. Najman, P. Pavlíček, K. Káčer, T. Bielich, R. Bielich, tréner Juraj Šimon.

Informácie zozbieral, napísal a zostavil Peter Maťašeje

História rodiny Bergerovej

XI. časť

Jeden z ich dôstojníkov (všetci rozprávali aj maďarsky) pri zranení pred odchodom domov usporiadal v byte u Bergerovcov rozlúčkovú večeru. Obsluhovala ich pani Bergerová. Pri ich stole sedel aj Pavol ovládajúci maďarčinu. Tam z rozprávania jedného z rumunských vojakov vyplynulo, že jeho neďaleký sused v Temešvár e sa volá tiež Berger. Išlo o Johana Bergera (Antonovho brata) Išlo teda o veľkú, ale zároveň šťastnú náhodu. Vymenili si s Pavlom adresy, po niekoľkonásobnej vzájomnej korešpondencií sa potom v Klížskom Hradišti o vandrovaní Johana dozvedeli viac. Johan Berger mladší bol počas II. svetovej vojny majiteľom hodinárstva v Temešvári. Svojej rodine na Klížske Hradište poslal na pamiatku starožitné mechanické hodiny z roku asi 1885. Hodinár Berger mal pri železničnej havárií úraz. Ako odškodné mu železnice zabezpečili licenciu, podľa ktorej železnice v Sedmohradsku mohli kupovať a dať opravovať hodiny a iné jemné mechanizmy len v jeho firme. Takto potom zbohatol.

Po vojne

Po roku 1945 nastala honba. Pavol a Mária Bergeroví dostali zo školských služieb výpoveď. Ostali dlhší čas bez finančných prostriedkov. Priatelia a právnici radili Pavlovi Bergerovi, aby sa so štátnymi orgánmi pustil do súdnych procesov. Dôvodom bolo prepustenie Márie zo školských služieb a ponúknutie jej už spomínaného správcovstva. Navyše Mária po celý čas pána Krojníka chránila a sprostredkovala útek jeho ako aj jeho matky cez Maďarsko a Juhosláviu do sveta. Súdne procesy trvali dva roky. Najvyšší súd svojim rozhodnutím zo dňa 12.6. 1947 zrušil prepustenie manželov Bergerových zo školských služieb s tým, že štát so spätnou platnosťou musel uhradiť nielen súdne trovy ale aj mzdu za celé uplynulé obdobie. Pavlovi vrátili aj odobraný zbrojný lístok a poľovnícky preukaz. Z vrátených financií Bergerovci dokončili stavbu rodinného domu. Ich dcéra Alica zostala po roku 1945 ako národná správkyňa obchodu „Bebo-ma“, kde najskôr (ešte v rokoch 1943 -1944) pracovala ako účtovníčka, neskôr aj ju zapojili do obchodnej činnosti ako spoločníčku. Po týchto udalostiach nastalo pre rodinu Bergerovcov v Klížskom Hradišti obdobie pokoja. Mohli pokračovať vo svojom učiteľskom povolaní pri dobrých vzťahoch zo strany nadriadených orgánov v školstve a na ONV.

Pavol sa naďalej venoval svojej hlavnej záľube poľovníctvu, avšak bol bez poľovného revíru. Ten si nemohol prenajať, lebo bol vtedajšími orgánmi považovaný za politicky nespoľahlivého. Poľovnícky revír si prenajal pán Petrus, podnikateľ z Nitry. Znamenalo to, že Pavol Berger nasledujúcich šesť rokov zostal bez aktívnej poľovníckej činnosti. Napriek tomu v miestnom poľovníckom spolku ostal

■ *Mária Bergerová (1903-1993)*

mimoriadne aktívny. Okresná Poľovnícka organizácia ho zvolila za školiteľa a skúšobného komisára z poľovníctva a tiež za predsedu komisie, ktorá na vtedajšom ONV v Partizánskom vydávala za poľovníkov súhlas na vydanie zbrojných preukazov. V tejto funkcií a v ďalších poľovníckych funkciách v rámci kraja pracoval počas celého obdobia päťdesiatych rokov dvadsiateho storočia. Po spomínaných šiestich rokoch sa Pavol stal znovu nájomca – spolu s ďalšími miestnymi poľovníkmi – toho istého lesného revíru v ktorom ako hospodár spoločnosti pracoval ešte v časoch jej vzniku.

V dôchodkovom veku

V roku 1953 Pavol Berger odišiel do starobného dôchodku. Jeho odchod sa odohral na akomsi zhromaždení – schôdzi učiteľov, kde on predviedol kolegom pre neho typickú scénku. Priniesol z domu obraz. Zarámovaného prezidenta. Tento rozobral tak, že z rámu vypadli obrazy niekoľkých prezidentov, ktorých prežil. Vrátane cisára Franz – Jozefa. Povedal k tomu slovný doprovod: *„Týchto všetkých som si uctil, preto po celý môj život boli pri mne, na mojom pracovisku a museli tam držať spolu tak, ako som ja držal s nimi celý život. Veď som im to musel sľúbiť vždy keď prichádzali a odchádzali. Čo by sa bolo stalo, keby som konal ináč?! Bol by som sa musel so svojim štátom zasa súdiť.“* Všetci vedeli o jeho súdnom procese.

Pavel už mal pomerne nalomené zdravie. Trpel na chronický zápal priedušiek, čo mu robilo problémy aj pri ostrejšej chôdzi. Okrem toho sa však na nič iné nesťažoval a stále sa držal v kondícií. Pracoval v záhrade, choval hydinu a ešte po viac rokov vždy odchoval jedného až dvoch – ako sa u nás vravelo - bravov (ošípané). Jedného pre dcéru Alicu a jedného pre svoju domácnosť.

Manželia Bergeroví roky svojho dôchodkového veku naďalej prežívali vo svojom dome v Klížskom Hradišti. Často, pravidelne a radi ich chodili navštevovať ich deti. Vždy spolu, okrem detí aj príbuzní z Levíc s deťmi. Hradište bolo pre všetkých miestom krásnych stretnutí. Radosť manželom Bergerovým robila aj ich vnučka Alinka, ktorá s nimi na Hradišti žila až po maturitu v Partizánskom. Takmer každý druhý týždeň prichádzal domov syn Pavol. Pomáhal v záhrade, okolo domu, pri chove hospodárskych zvierat. Takto to prebiehalo niekoľko rokov.

Keď boli manželia Bergeroví ešte mobilnejší spolu so svojim synom chodili pravidelne na výlety po celom Československu. Navštevovali všetky miesta, ktoré ich spájali s rokmi štúdií a mladosti (Prievidza, Trnava, Turčianske Teplice, Kláštor p/Znievom, Levice, Brno, Orava (J.Brňušák), veľakrát Praha, kde žila Pavlova sestra, Rimavská Sobota, tam žila jeho druhá sestra). Ako spomína ich syn Pavol, pochodil vtedy s nimi viac ako potom za celý život sám. Keď syn Pavol nemohol prísť ku nim do Klížskeho Hradišťa (kvôli tuhým zimám,..) tak viedli bohatú korešpondenciu. Niekedy posielal domov aj prázdne obálky. To aby poštárka k jeho rodičom častejšie zašla, aby jej prípadne mohli dať korešpondenciu pre neho, alebo aby prípadne doniesla nejaký nákup.

Posledné roky života

Predposlednú zimu spoločného života manželov Bergerových obaja dostali chrípku. Syn Pavol zostal pri nich. Napokon sa s obvodným lekárom v Klátovej Novej Vsi dohodol, že ich prevezie do svojho bytu v Bratislave. Poskytol mu sanitku. V tých časoch už bol niekdajší pán riaditeľ dlhšiu dobu nevidiaci a trpel aj značnou hluchotou.

Pokračovanie v budúcom čísle

Z rozsiahlej práce ***Životopis rodiny Bergerovej*** ktorú napísal **Ing. Pavol Berger** vybral, a do novinárskej podoby spracoval **Peter Maťašeje**

KOLEDOVANIE S DOBROU NOVINOU...

je v našej farnosti dobre známou aktivitou dobrovoľníkov, dospelých aj detí. Mnohí sa na ňu tešíme a nevieme si Vianoce bez koledníkov ani predstaviť. Tento rok sa v našej farnosti koledovalo už po 21-ty krát. Na Slovensku to bol už 22. ročník tejto koledníckej akcie, ktorú organizuje Hnutie kresťanských spoločenstiev detí.

V našej farnosti v minulosti koledovali 4 skupiny a tento počet je ideálny stav na to, aby deti rozdeliac si územie, za 2 dni pokoledovali v domoch aj v Klíži a aj v Klížskom Hradišti. V rôznych farnostiach majú organizátori aj rôzne spôsoby koledovania. Niekde majú v sakristii zošit, do ktorého sa po sv. omši zapisujú občania, ktorí chcú do svojich domov prijať koledníkov, niekde sa to zapisuje na farskom úrade. V niektorých farnostiach je zvyk mať koledovanie v kostole, koledníci spievajú, vinšujú tiež s pokladničkou, do ktorej farníci vkladajú príspevky, ktoré sa rozhodli obetovať pre tento účel.

Keď sme išli koledovať u nás s Dobrou novinou, rozhodli sme sa, že budeme koledovať z domu do domu. Kde budú doma pokoledujeme. Kde nebudú, alebo budú mať bránu zamknutú, tak nepokoledujeme. Budeme si spievať aj cestou kolednícke piesne (pokiaľ budeme vládať), pretože nielen pľúca ale aj hlasivky dostávajú v tento čas poriadne zabrať. Takto si nás všimne viac ľudí. Ak budú občania na prechádzke a nebudú doma, tak im zvestujeme Dobrú novinu aj na ulici.

Len detí na koledovanie je z roka na rok menej. Už nedokážeme vytvoriť 4 skupinky. Ale tento rok Zuzka Radošovská kvôli zdravotnému stavu nemohla koledovať. Nuž tak sme sa museli uskromniť aj s dvomi skupinkami. Len (a stalo sa nám to po prvý krát za 20 rokov), sme nenavštívili všetky domácnosti. Nuž jednoducho za 2 dni sa to stihnúť nedalo. Možno sa pýtate, že prečo teda deti nešli koledovať aj na tretí deň? Koledovanie je ohlasovanie dobrej zvesti ale je to aj náročná činnosť. Po dvoch dňoch sú koledníci síce šťastní, že pomohli deťom vo svojom veku, ktoré ani vodovod nemajú, aby mali aspoň studňu blízko, ale sú aj unavení a uzimení.

Z peňazí, s ktorými ste aj vy prispeli, sa chystajú organizátori podporiť napr. vzdelávanie dievčat a detí s postihnutím v oblasti Munesa v Etiópii, v rámci diecézneho programu Vzdelávanie dospelých v Turkane v Keni. V Rwande vybavia pôrodnicu v zdravotníckom centre v Gikonde. Prispejú na výstavbu detskej kliniky Jána Pavla II. v Ugande a samozrejme podporia aj iné projekty.

Koledovanie s Dobrou novinou má aj svojich patrónov. Sú to traja svätci a všetci sú Františkovia. Menovite je to sv. František z Assisi (zaviedol tradíciu jasličiek, neodmysliteľného symbolu Vianoc), sv. František Xaverský (patrón všetkých misií – Dobrá novina pomáha aj misiám) a sv. František Saleský (zaviedol preventívny systém vo výchove – v Dobrej novine sa snažíme prostredníctvom podporovaných projektov pomáhať ľuďom v Afrike a tak predchádzať extrémnej chudobe a negatívnemu správaniu, ktoré chudoba so sebou prináša).

Dobrú novinu môžete podporiť aj modlitbou napr. prosiť nebeského Otca , aby bolo dosť koledníkov, aby sa nik pri koledovaní nezranil, aby nikto z koledníkov a sprevádzajúcich osôb neochorel.

ĎAKUJEME všetkým, koledníkom, sprevádzajúcim osobám, tým čo pomáhali zapožičať zvončeky, krídla, tým čo prispeli na zbierku pre deti tretieho sveta, tým čo obdarovali koledníkov sladkosťami, tým, ktorí im navarili a pohostili ich teplým čajom, tým čo sa za nás modlili alebo iným spôsobom pomohli k zdarnému priebehu tejto akcie, ktorá okrem iného pomáha zachovávať tradície v dnešnom modernom svete.

V prvej skupinke bol vedúci organista Juraj Kňaze a koledovali s ním a s harmonikou títo koledníci: Hanka Bielichová, Adam Bielich, Tobias Bielich, Dávid Hudok, Janka Hudoková, Dianka Hudoková, Timea Gendiarová, Sandra Gendiarová, Daniela Gendiarová, Lukáš Valúch a František Meluš. Vedúcou druhej skupinky bola Katarína Florner a koledovali s ňou títo koledníci: Marinka Florner, Alexander Florner, Hana Húdoková, Lenka Minárska, Veronika Dobiašová a Paulínka Maťašeje.

Anna Húdoková
Zodpovedná osoba za koledovanie s DN v našej farnosti

NAJVIAC ZA POSLEDNÝCH MNOHO ROKOV

V predposledný deň minulého roku, v piatok 30.decembra sa zaplnili chodníky smerujúce ku Kaplnke sv. Rodiny prekvapujúco pomerne veľkým počtom ľudí. V ten deň sme neboli turistami, poľovníkmi, mladými, starými, náhodnými pocestnými, či sviatočnými prechádzkarmi. Boli sme pútnikmi. V horskom sedle rozdeľujúcom hradišskú a kolačiansku stranu našich hôr sa konalo tradičné podujatie spojené s pobožnosťou a priateľským stretnutím. Možno to bolo ideálne zimno-slnečné počasie, možno pomohol oznam v našich novinách, prípadne to bola zhoda okolností. Výsledkom bolo, že z našich obcí (Veľký Klíž a Ješkova Ves) sa na pravé poludnie pri kaplnke, ktorá v tomto roku „oslávila" 80 ročnú existenciu, zišlo 31 ľudí(!). Určite najviac za posledných mnoho rokov. Samozrejme nechýbali ani pútnici z Kolačna. Ale tých bolo len šesť.

■ *Z atmosféry stretnutia pri kaplnke sv. Rodiny.*

Stretnutie začalo krátkou pobožnosťou s modlitbami a vianočnými piesňami. V obkolesení zimnej prírody na miestach, kam chodili naši starí, či prastarí rodičia sme stáli v tichom rozjímaní. Uvedomujúc si náboženské – historické súvislosti pri tak početnom zástupe našincov bolo v medzisviatočnom období na konci roka stretnutie pre tých, ktorí sa ho zúčastnili obohatením. Prinieslo pohodu, radosť a príjemnú atmosféru. Podčiarkovali ju chvíle potom. Ponúkaný štedrák, iné vianočné dobroty, srdečné slová a debatné krúžky to akosi zapasovalo do diania tohto stretnutia. Slová piesne Tichá noc, ktorá sa rozliehala do širokého okolia dali okolitému svetu na známosť, že radosť z vianočného tajomstva sme mohli znovu prežiť neobvykle, originálne a nanajvýš jedinečne.

Text a foto Peter Maťašeje

OZNAM

Urbárska spoločnosť obce Veľký Klíž, pozemkové spoločenstvo, zvoláva

Valné zhromaždenie, ktoré sa bude konať **4. marca 2017 o 15,00 hod.** v KD Veľký Klíž

INZERÁT

Klietky pre chov prepelíc a pasce na líšky a kuny, liahne na vajíčka. Viac na www.123nakup.eu. Tel.0907 181 800

POZVÁNKY

✦ Výbor OŠK AMK vo Veľkom Klíži pozýva svojich členov a priaznivcov motokrosu na **Výročnú schôdzu**, ktorá sa bude konať v sobotu **11.februára 2017 o 17,oo hod**. vo veľkej sále Kultúrneho domu v Klížskom Hradišti.

✦ KST Ostrá Veľký Klíž pozýva priaznivcov turistiky na 13.ročník výstupu **„Ostrá ide na Ostrú"**. Podujatie sa uskutoční v **nedeľu 12. februára 2017.** Stretnutie účastníkov o 10,oo hod. od Kultúrneho domu v Klížskom Hradišti.

✦ Obec Veľký Klíž, kultúrna komisia Vás pozýva **25. februára 2017** na **Fašiangy,** súčasťou ktorých bude fašiangový sprievod a zabíjačkové špeciality. V prípade priaznivého počasia sa sprievod masiek začne o 13,oo hod. od klížskej kaplnky smerom na Klížske Hradište. Ochutnávka špecialít začne od 12,oo hod. v budove obecného úradu.

✦ Hostinec v Klížskom Hradišti Mária Šusterová a dobrovoľný klub basistov vás pozývajú v sobotu **25.februára 2017 na fašiangovú zábavu** s programom **„Pochovávanie basy".** Veselica s tradične dobrým programom začne o 20,oo hod. vo veľkej sále Kultúrneho domu v Klížskom Hradišti.

✦ Rodičovské združenie pri ZŠ Klátova Nová Ves, Základná škola Klátova Nová Ves Vás pozývajú na

3. reprezentačný školský ples

11. februára 2017 o 20,oo hod. v Kultúrnom dome v Klátovej Novej Vsi.
Cena 15€/večera, víno, káva. Do tanca hrá hudobná skupina **Fanatik**.
Predpredaj vstupeniek na ekonomickom oddelení v škole, alebo u pani Svetlany Václavíkovej, tel.0948 058 370.

ŠACHOVÝ TURNAJ TENTORAZ BEZ ZÁUJMU VEREJNOSTI

Na nezvyčajnom mieste, v zasadačke obecného úradu, sa konal tradičný Novoročný šachový turnaj. Možno zmena miesta konania spôsobila, že tohto podujatia sa v sobotu 7.januára zúčastnili len traja šachisti. Tí odohrali turnaj systémom každý s každým nasledovne:

Radovan Trlanda- Vladimír Sasko 1:0, Roman Hajšo- Vladimír Sasko 1:0, Roman Hajšo- Radovan Trlanda 1:0. Víťazom sa stal Roman Hajšo, na 2. mieste skončil Radovan Trlanda z Bošian a tretí bol Vladimír Sasko. *- pm -*

Z oceňovania kategórie amatérov. Zľava: Martin Stanko, Ing. Michal Stanko, Patrik Bielich, Ing. Tatiana Sasková a Dušan Bielich.

Trojica najlepších v kategórii profi- zľava: Erik Eckhardt, Štefan Žikavský a Mgr. Juraj Martiška.

STOLNOTENISOVÝ TURNAJ

Nastala skoro obdobná situácia ako predošlý deň. Našťastie len skoro. Lebo na rozdiel od nečakane slabej účasti na turnaji šachistov prišli do kultúrneho domu siedmi domáci hráči. Tí spolu s niekoľkými Topoľčancami a jedným hráčom zo Skýcova zabezpečili, že tradičný novoročný turnaj stolných tenistov prebiehal na dobrej športovo-spoločenskej úrovni. Kto zavítal v nedeľu 8.januára do kultúrneho domu mohol sledovať pekné stolnotenisové zápolenia a suverénnu cestu Štefana Žikavského za víťazstvom, ktoré si zopakoval, keď u nás vyhral už v roku 2014.

Podujatie za účasti niekoľkých domácich divákov organizačne viedol poslanec obecného zastupiteľstva Ing. Michal Stanko. Prítomná bola aj starostka obce Ing. Tatiana Sasková.

Turnaj bol rozdelený do dvoch kategórií kde sa hralo systémom každý s každým.

Konečné poradie kategória AMATÉRI:

1. Patrik Bielich
2. Martin Stanko
3. Dušan Bielich
4. Marek Stanko
5. Jaroslav Bielich
6. Šimon Stanko

Konečné poradie kategória PROFESIONÁLI:

1. Štefan Žikavský (Skýcov)
2. Erik Eckhardt (Topoľčany)
3. Juraj Martiška (Klíž)
4. Jozef Eckhardt (Topoľčany)
5. Peter Čáp (Topoľčany)
6. Dušan Kondrlík (Topoľčany)
7. Peter Hodál (Topoľčany).

Najlepší hráči boli odmenení diplomom a vecnými cenami, ktoré im odovzdala starostka obce.

Text a foto Peter Maťašeje

TÚŽBA SILNEJŠIA AKO MRÁZ

Piatok, 6. január, sviatok Troch kráľov. Bielou perinou prikrytá krajina a mráz, aký tu nebol 30 rokov.

V tomto mrazivom počasí privítal účastníkov prvej akcie nášho klubu v roku 2017 predseda KST a pani starostka popriala pekné turistické kilometre v novom roku. A ideme. Cez Besiedky, Zbúdov a Lipovinu. Krátke stúpanie a krátke vyfúknutie na modro značkovanej ceste. Chvíľu dolu brehom a sme pri jaskyni pod Šimonovým vrchom. Nezdržiavame sa. Pokračujeme chodníkmi - nechodníkmi hore a o chvíľu sme znovu na modrej značke. Vietor stále fúka, pocitová teplota je hlboko pod bodom mrazu a sneh sa trblieta ako tisíce najjasnejších perál. Foťákom mrznú baterky a nám ruky, tak fotíme málo, ale spoločná na Michalovom, kde nás bolo 60, sa podarila. Napriek veľkej zime nás počkali turisti z Veľkých Uheriec a Kolačna. Opečieme si dobroty, doplníme energiu a zohrievame sa. Snažíme sa rozmraziť niektoré pero. Zbytočne. Zápis do vrcholovej knihy sa nepodaril. Pri zostupe ideme cez Vrchhoru. A čo vidíme? Baroková kaplnka má novú strechu, ktorej oprava bola dokončená pred Vianocami. Značkovaným chodníkom schádzame do dediny a lúčime sa. Okrem domácich si zimu užili aj turisti z Ješkovej Vsi, Nedanoviec, Topoľčian, Partizánskeho, Uhrovca, Mýtnej Novej Vsi a z Prievidze.

Neodradila nás zima a sneh, zvíťazila sila stretnutia s priateľmi. Budeme dlho spomínať na arktický mráz a silný vietor, ktorý ho znásoboval, ale aj na príjemnú atmosféru a priateľské rozhovory. *DS*

EXTRÉMNE NA VRCH HORE

Extrémne v horách. Známy slogan, ktorý vídame aj na televíznych obrazovkách. Obdivujeme tých, ktorí vyhľadávajú adrenalín, neobyčajné zážitky a podstupujú riziká aby sa dostali tam, alebo dosiahli to, čo sa pre drvivú väčšinu zdá nedostupné, vzdialené a nevídané. A predsa. Začiatkom tohto roku sme boli svedkami obdobnej udalosti u nás. Pätica topoľčianskych turistov (štyria z nich si už také dačo vyskúšali, jeden po prvý krát) si naplánovala stanovanie v čase, keď napadne sneh. U nás, na Vrch Hore. V noci zo 7. na 8. januára bola doslova arktická zima. V stanoch za zrúcaninou renesančného kostola bolo večer – 18° C. Z dobre informovaného zdroja prenikla informácia, že jeden z nich sa bál zaspať, aby nezamrzol. Ráno bolo – 17°C. Mrazivú noc, počas ktorej našťastie moc nefúkalo, prežili bez ujmy na zdraví. Vyskúšali si svoju odolnosť a schopnosť prežiť v extrémne náročných podmienkach. My, čo sme o ich snažení vedeli, sme s napätím očakávali ako to celé dopadne a teraz to posúvame aj čitateľskej verejnosti. Extrémny výkon tohto druhu bol totiž v klížskej doline zaznamenaný po prvý krát!

Peter Maťašeje

nový clus

Vydáva Obecný úrad Veľký Klíž, PSČ: 958 45, okres Partizánske, č.t. 038/5429222. Šéfredaktor **Peter Maťašeje**, č.t. 0908 772 326, e-mail: mataseje@bestnet.sk, redakčná rada: **Ing. Zuzana Holáková, Ing. Tatiana Sasková, Anna Húdoková, Anna Kňazeová**. Príspevky do novín prijíma obecný úrad a redakčná rada. Redakcia si vyhradzuje právo výberu a úpravy článkov. Schválené obecným zastupiteľstvom dňa 30.11.1995 pod č.9/1995 v bode 2, písm.f. Tlač Rosart. Registrované Ministerstvom kultúry pod EV 3637/09, IČO: 00311308, ISSN 1339-2611. Dátum vydania: 31. januára 2017.